

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Acta et decreta

Hieronymus von Croaria

[Hagenau], 11. Apr. 1500

Sessio vicesimaquarta pro citatione decernenda contra Petrum de luna

[urn:nbn:de:bsz:31-313501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313501)

Sessio XXIII

quatin⁹ sup pmissis oibus et singulis ac eoz circūstantijs dependētibz et cōnexis, ac alijs ad ea quōlibet facientibz, illorūqz notorietate fama et clamore: ac etiā q̄ loca insignia p̄sistūt viciniora dīcro castro Pamstole ad q̄ sit tutus accessus summarie z diligēter inquirāt: testes et alia p̄bationū genera recipiāt et examinēt, eozūqz dicta et attestatiōes et alia q̄ cūqz inuenerint in scriptis z forma publica redigāt seu redigi faciāt, et etiā sacre synodo representētz fideliter referāt: vt ex inde ipa synod⁹ p̄cedat decernat et statuatur, put ad pacē et salutē ecclie et fidelīū: extirpatōne scismatis et vnionē ip̄ ecclie fm iusticiā videt expedire. Datqz eisdē cōmissarijs z maiorī ipoz p̄i testes p̄ censurā ecclesiasticā cōpellēdi p̄itari testimo nīū p̄hibere: et alios q̄cūqz p̄stantes ad p̄dicta impedimēta coer cendi et alla faciēdi circa p̄missa necessaria et etiā opportuna ple nam et liberam potestātē.

Lecta autē dicta ordinatiōe dicit⁹ p̄iarcha Antloce⁹ p̄ oībz dīc te synodī nationibz: z de ipoz p̄sensu r̄ndit p̄ p̄bū: placet. Et p̄fat⁹ dñs Holstien⁹ noīe collegij Cardinaliū silt r̄ndit, placet.

Sessio vicesimaquartā p̄ citatiōe
ne decernēda p̄tra Petrū de luna.

De sabbati .xxviii. dicti

D mensis nouēbris fuit sessio generalis p̄ synodū Con stan. mane hora tertiariū i ecclia maiorī p̄dicte Cōstan. solēnter celebrata, in q̄ reuerēdissim⁹ p̄i dñs p̄iarcha Antloce nus officīū misse celebravit. Quo finito more altaz sessionū lege bant letanie. Presidebat autē eidē sessioni dñs ioh̄es eps Holstien. Reuerēdissim⁹ autē p̄i dñs Steffan⁹ eps Hohen. de mādato z ordi natiōe sc̄te synodī ordinatiōe ipoz cōmissarioz legebat citatiōe nē decretā p̄ Petrū de luna: cui⁹ citatiōis tenor seq̄ et est talis.

Tenor citatiōis p̄tra Petrū de luna.

Sacrofancta generalis synod⁹ Cōstan. vniuersis et singlis venerabilibz fratribz p̄iarchis archiep̄is ep̄is ac dilectis ecclie filijs abbatibz prioribz p̄positis decanis archidiaconis. tā cathedraliū q̄ collegiatarū canonicis parrochialīū ac cōuentūū ac regulariū eccliaz rectoribz: ceterisqz

Beſſio XXIII

viris eccleſiaſtiſtis, necnō notarijs z tabellionibz publicis q̄buſq̄
cūqz, ac alijs xp̄iſidelibz vbiſlibet conſtitutis: et cuiſlibet eoz inſolidū
ad q̄s p̄ntes nre lre puenerint ſalutē z oīpotentis dei b̄ndictionē
ac mādatz nris z ecclie diligēter obedire. Clamat ſc̄ta fidelitū m̄
ecclia ſp̄ſa xp̄i, clamat xp̄iani populū multitudo, clamauerūt iā
a multis annis ad d̄m, cū p̄ hoc tā vrgēs diuturnis t̄pibz ſciſma
peſtiferū tribularent z tribulant. nec in totū adhuc exaudiuēt eos
Attendūt em̄ q̄nta p̄ hoc infaſtū peſtiferūqz ſciſma et diuiſionis
mun⁹ nephandiſſimū ē vn̄uerſalis ecclie calamitas q̄ inuetera⁹
ta ſciſſura: q̄qz letalis infirmitas, q̄qz poſtremo graues z p̄pe ca
ſum ruine iā, p̄ dolor in vitā z moribz: in ſtatur z honeſtate cleri taz
in libertatibz ſuis: et qd̄ grau⁹ eſt i cultura dei z officio eccleſiaſtiſ
co, qd̄qz grauiffimū ē in religioe z fide xp̄iana ip̄a deformaē ecclie
ſta: inſurrexerūt z pullulant in diuerſis regiōibz horrende hereſes
a t̄pibz hūi⁹ p̄ntiſſimū ſciſmatz, et niſi eidem ecclie de vnicō ſū
mo paſtore z indubitato xp̄i vicario, p̄uideat celeritē p̄ cul⁹, p̄uiden
tiā cū dei auxilio p̄fatz occurrat p̄culis, z tā grauibz vn̄uerſalis
ecclie moribz p̄perēs adhibeat medela, p̄imecedū ē ne labat p̄
iā ſepe lapſus ē oīs decor et⁹: deſqz vn̄uerſ gēibz in p̄temptū. Et
ſtat⁹ e⁹ ſit vt iā eſſe incepit i obprobriū z p̄culationē ex q̄bz ecclie
ſta dei z fidel' ppl's xp̄ian⁹ ſue ſcandalū patiunt. Et q̄ licz d̄ns be
nedict⁹ papa, xliij. a. xxiij. annis citra ſe i ſua obediētia nūcupat⁹ p̄
ceteris iſtud ſciſma qd̄ aū eiſde d̄ni B̄ndicti electionē tā, xviij. an
nis ip̄o exiſtēte cardinali durauerat totz viribz tollere: etiā vſqz ad
exponendū aiām p̄ grege d̄nico tenere z tenere, licet etiā eidē be
nedicto ecclie p̄dicte calamitates ſciſſure z alia p̄cula z ſcādala p̄
miſſa inco gnita nō fuerūt nec ſint, ſed eidē z totū p̄plo xp̄iano no
toria. Ip̄eqz p̄dictis calamitatibz z ſciſſuris: picul⁹ z ſcādalis ob
uiare: ac totū p̄dictū ſciſma tollere potuerit adhuc poſſz: attēto ma
xime q̄ Jōhes papa, xliij. ſic i ſua obediētia nūcupat⁹ a ſuo papa
tu tā p̄ illi⁹ canonicā eiectionē q̄ p̄ ſuā renūclationē amol⁹ ſit. Et
Grego, xliij. ſic i ſua obia nūcupat⁹ ſp̄ōte renūciauerit. ſolo ip̄o bez
nedicto p̄ papa poſtmodū ſe gerēte: ſup̄ quē z in q̄ p̄ncipalitē totū
pond⁹ dicit peſtiferi ſciſmatz z facultas illō ſubueniēdi, et a q̄ p̄miſ
ſa oīa mala z p̄cula puenerūt z p̄durāt. cōſtat et p̄ſiſtit adhuc, li
cet in ſup̄ idē d̄ns B̄ndict⁹ exiſtēs cardinal' aū ip̄i electionē ad tol

lendū dicitū scisma viā renunciatiōis mutue pretendētū de papa
 tu laudauerit approbauerit et dixerit esse vtiliorē et faciliore, et iurauerit solēniter cū alijs cardinalibz ip̄i^o obicē imminere electiōe summi pontificis Romanū, in sua obediētia p̄ eos fieda: q̄ si ip̄m in papam p̄tingeret assumi, p̄t fuit assumpt^o ip̄e vnionē ecclie sine excusatiōe dilatiōe z machinatiōe q̄buscūqz diligēter p̄sequeret per oēs vias accōmodas etiā vsqz ad cessiōne papat^o inclusiue si p̄fatis cardinalibz q̄ tūc erāt vel eoz maiori p̄ti videret expedire. Ip̄e qz in papā assumpt^o idē iurauerat z postea dictis cardinalibz vel eoz maiori p̄ti, imo oibz p̄ter vnū v̄sum fuit expedire q̄ ip̄e vnionem ecclie p̄sequeret p̄ viā mutue cessiōis et q̄ illā offerret. Et hoc idē eidē Benedicto p̄ eos i papā assumptō extitit postmodū de claratū et dicta purificata p̄dito. Fuitqz deinde ex p̄te clarissimi ecclie filij Karoli Francoz regi p̄ suos solēnes legatos clare merito duces bituricēn. et burgundie patruos, et Aurelian. fratres dicti regis, et alios plures ad eū p̄pter h̄ destinatos. Necnō zelatores pacis ecclie cardinales p̄fati B̄ndicti noiati, et postmodū ex p̄te dicti Francie: necnō clarissimoz ecclie filioz Anglie z Castellae regū p̄ suos solēnes ambasiatores, et deinde spectaliter z singularit̄ ex p̄te eiusdē ecclie filij charissimi wenceslai Bohemie tūc Romanū, regis, et p̄ter p̄ alios plures cū magna deuotiōe z hūilitate supplicatū et etiā in vim p̄stiti p̄ eū iuramēti requisit^o q̄m veller p̄sequi vnionē ecclie p̄ viā mutue cessiōis sue z alteri^o pretendēs cū eo de papatu apud quē silr p̄sequē habebāt i mādatiō z intendebāt. Que viā fuerat fuit z ē ab oibz ep̄fidelibz maxie a p̄ncipibz et p̄latiōis, ac vniuersitatibz generaliu studioz atqz doctoibz z prudētibz viris diuersarū obediētiāz p̄dictarū: ac a maiori p̄te eorundē approbata, et in tā diuorsis t̄pibz nlla alia ecōmoda secura efficacit̄ et faciliō ad tollendū scisma p̄ns attēnis difficultatibz in iure z i facto potuit rep̄iri, reputatūqz fuit z est a doctissimis viris z p̄tissimis vniū z hūant iuris, q̄ idē B̄ndict^o p̄ vnione ip̄i^o ecclie: ac tollēdo ecclie scādalo z scismate suo papatu cedere tenebat̄ et teneb̄, licz in sup̄ idē b̄ndict^o aliq̄rū deuict^o instātia deo z ecclie p̄miserit iurauerit et vouerit p̄ vnione ecclie cedere papatu: altero de papatu euz cōtendente cedente mortuo vel eiecto: et Iohes, xxiij. eiect^o fuerit z cesserit, ac Gregorius p̄fatus cesserit vt p̄ferit. Fueritqz idē

Bessio XXIII

Benedictus post hec omnia nullo p papa se gerente nisi ipso ex pte
 principii sue obedierit, necno vniuersoz fidelium solentiter p charis
 simu ecclesie filiu Sigismundu Romanu, qui ppter hoc ad eu psona
 liter accessit et clare memorie Ferdinandu Aragonu regem, atqz
 nonnullos alios pncipes et dnos sue obedierit apud eu ppter hoc
 psonaliter crescentes, necno legatos Francie Anglie z Castelle
 pdictoz, necno charissimi ecclesie filij Karoli Nauarre regu, atqz
 generalis concilij Constanz, puincie Baguntine, sic p obedietia
 dicti Johannis et Gregorij tuc nuncupati cu magna deuotione
 humilitate z instatia sepe requisit qninus pmissis attentis cu no
 esset humanitus possibile dictas alias obedientias ad suam obe
 dientiam reduci, z in eo principaliter consistebat pondus scismatis z
 facultas illud tollendi, vellet dare pacem ecclesie z scisma tollere p sua
 de suo papatu renuntiatione ad qd tenebat de iure diuino parte
 et huano, pferim cu nulla alia via sedandi scismatis predicti p tot
 prudentiu ingenta et labores ta diuturnis tpiu potuerit ad hoc
 accomoda vt pmititur reperiri. Ideo cu Benedictus tantoru regu
 ac principu quinimo quasi totius ecclesie hmoi toties iteratis pci
 bus requisitionibz et admonitionibz contra ppta iuramenta recusa
 tis et spretis: ac minime exauditis, pfatisqz ipius ecclesie calamita
 tibus scandalis atqz piculis no spatis nec puides de loco p p
 nia, ad que pfati reges z pncipes ac legati p pmissis puenerat cuz
 armata manu recessit, et ad Coliberiu portu maris vbi suas ga
 leas armatas habebat se trastulit. In q loco existens fuit ad huc de
 pmissis requisit p pte oratoru regu Castelle Aragonu et Nauarre
 ac pncipu pdictoz. Qua requisitione tuc no exaudiuit sed in longu
 praxit: nec etia postea exaudiuit, et de dicto loco recedens in muni
 rissimo castro panitole Dertusien, dioc, vbi ad eu no est tur acco
 cessus se reclusit, vbi ex pte pfati regis Aragonu de pmissa cessione
 fienda pro pace ecclesie fuit iteru et tertio requisitus, et iterum recu
 sauit: et suo posse prefatum tam inueteratum scisma nutrit et for
 uet, et impedimenta quecuqz potest prestat et prestat, procura
 nit et procurat ne ad predicta vnionem pueniri possit, que omnia
 scisma et heresim inferunt seu inferre conent, p que etia turbatur z
 scandalizat ledit z piclirat stat vniuersalis ecclesie: predicte diuqz
 fuit turbatus scandalizatus z lesus, quod etia scandalu tantu est

Sessio XXIII

q̄ attento vniuersalis ecclie statu nulla rōne pōt de congregatiōe ff
 deliū remoueri nisi ip̄o cedente mortuo vel electo, et si si h̄ret verū
 sus in papatu. Ex q̄b̄ idē Benedict⁹ apparuit fuisse et esse fautor
 nutritor inueterati scismatis p̄dicti: atq; scismatic⁹ et hereticus esse
 censend⁹. Et sup̄ his oib; fuit et est publice et diuini⁹ diffamatus,
 taliter q̄ sine scandalo ecclie dissimulari nō pōt: nec sine periculo
 tolerari. Sup̄ q̄b̄ clamore valido clamat et cōquerit p̄ls xp̄ia⁹
 nus et p̄missa q̄ in factos cōsistunt notoria reputat atq; vera. Cō
 ueniētes igit̄ in vni more solito canonice cōuocati, ac rep̄sentan⁹
 tes vniuersalē ecclēsiā p̄sidentes in d̄no q̄ cepit in nobis bonū op⁹
 duob; tā ip̄r̄ auxiliante gr̄a remotis impedimentis: et ip̄e p̄ficiet,
 exurgēs miserēb̄t̄ syon: qz tps miserēdi ei⁹ qz venit tps. Cōtra ter
 tiū vicē d̄m̄ Benedictū diu expectatū: sed ad cor adhuc minime
 reuertentē decreuim⁹ sup̄ p̄missis oib; et singulis fore summarie et
 de plano p̄ nos p̄cedendū p̄pter q̄ sup̄ fama et notorietate p̄missio
 rū summarie et simplr̄ mādaui⁹ p̄ nōnullos venerabiles fr̄es et
 dilectos ecclie filios Cardinales sc̄re Romani, ecclie et alios pla
 tos: et alios tā sacre pagine q̄ vtriusq; iuris p̄fessores: cōmissa
 rios n̄ros ad hoc electos et specialiter deputatos inq̄ri in forma
 tionēq; recepti quā legitime receptaz referri iussim⁹ in publica ses
 siōe n̄ra toti⁹ sacrosctē Cōstañ. synodi. Qua plene audita et discus
 sa maturo decreuim⁹: atq; digesto cōcilio in et sup̄ p̄missis saltem
 q̄tū ad officiu⁹ p̄ntis iudicij p̄inet p̄cedendū fore vt in notorijs
 p̄fati Benedictū, et si forsā artenta natura p̄fati p̄cessus notorij
 citandus minime iuris r̄gore seruato veniret citandū fore ad cau
 telā in hoc d̄t̄at̄ citatiōis articulo rigore iuris indulgēdo, non
 intendētes sup̄ hoc quāvis mō formā notorij p̄cessus seu ei⁹ ordinē
 obmittere seu relaxare, et iudicial seu ordinarij p̄cessus eligere seu
 exq̄rere formā. Et qz eundē Benedictū fecisse et facere q̄ min⁹ ad
 p̄sonā suā pateat tutus accessus sup̄ his recepta sumaria et legit
 ma informatiōe reperim⁹ nos specialit̄ et ex certa scia eundē Be
 nedictū citari decreuim⁹ p̄ edictū publicū ad instar edictorū i albo
 p̄torio positō. Citationēq; in audientia publica eiusdē sacri cōcilij
 quā vicē et effectū aplice curie et audientie aplice l̄raz decernimus
 obtinere publice faciendā, vobisq; oib; et singulis et cuilibet v̄m
 sup̄ his exequendis publice fueritis requisit et fuerit requisitus in

Bestio XXIII

virtute sancte obedientie precipimus et mandamus quatinus vigore litterarum
nostrarum presentium per vos vel alium seu alios citetis publice prefatum Bonifacium
dictum: quem etiam nos earundem litterarum tenore citamus. Ipsas litteras nostras
publice legatis vel legi factatis in audientia litterarum predictarum ac valuis
maioris ecclesie Constantinensi affigatis seu affigi faciatis. Insuperque et
ex superabundanti ad personam eiusdem benedicti si ad ipsum vobis vel alio
cui vestrum requisitis vel requisito tutus forsan fuerit accessus. Sinautem
ad portas dicti castri ville seu loci panistole: si etiam illuc vobis
vel vestrum alicui ut permittitur fuerit tutus accessus. Alioquin in ecclesia
Dertusensi. et in valuis ecclesiarum maioris ville sancti matthei: aut ville
aut castri Cerrarie eiusdem Dertusensi. diocesis. aut in alijs locis citra
civilitatis que ad hoc idonea decernimus in ipsorum locorum ecclesijs inter
ipsarum missarum solennia easdem litteras alta et intelligibili voce pub
lice legatis et legi faciatis per vos vel alium. eundemque benedictum citetis
tertis pemptorie: ac vno edicto pemptorio per omnes. quem etiam eodem
modo per easdem presentes litteras citamus ad comparandum personam in ecclesia cathedra
drali Constantiensi. et in loco sessionis nostre ad diem centesimum. videlicet a die le
ctionis earundem litterarum nostrarum in audientia publica predicta. vel ad diem
lxx. a die citationis facte ad personam suam vel ad valvas domicilij sui
si ut permittitur ita fieri contingat. Alioquin a die citationis facte et publi
cate in ecclesia Dertusensi. predicta. Quem terminum per primo scdo tertio et
pemptorio terminis assignamus ad videndum et audendum super promissis
omnibus et singulis. et maxime super crimine heresis et scismatis predicto
rum tamquam super notorijs. et aljs procedi ad omnes et singulos actus et ar
ticulos iudicij seu cause huiusmodi usque ad diffinitivam sententiam inclu
sive. Ipamque sententiam videndum perferri et audiendum. put iuris fue
rit. et put utilitati predicte vniuersalis ecclesie visum fuerit expedire.
Intimando eidem publice. put etiam nos per easdem litteras intimamus. quod si
ue venerit siue non. nos etiam ipsi absentia diuina repleta presentia contra
eum super promissis omnibus et singulis usque ad diffinitivam sententiam inclu
sive. put ad utilitatem ipsius vniuersalis ecclesie mediante iusticia vi
debit facendum. Volumus autem et mandamus quatinus easdem litteras que
duplicandas et triplicandas. et etiam quatinus opus fuerit multiplicandas
mandamus et decernimus in valuis maioris ecclesie Dertusensi. predicte
affigatis et affigi factatis et affixas dimittatis per duas horas. Et de
inde loco ipsarum nostrarum litterarum sic affixarum copiam illarum sub sigillo alicuius

Bessio XXV

notarij eiusde lris originalibz receptis affigat^r vel affigi faciatis z
affixā dimittat^r: q̄m^o toties z in tot locis facta earundē lraz et ci-
tationis publicatio oīs ignorātie z tergiversatiōis locū excludat
Decernentes q̄ citatiōe h̄mōi facta in audiētia publica lraz nec
nō in ecclia Dertulsen. p̄fata cū affixionibz ad valuas ecclesiaruz
p̄dictaz vt p̄mittit^r et alteri^o ipaz z q̄libet earundē citationū sic va-
leat z illū arceat post lapsum terminoz citationū ipaz z cuiuslibz
earundē acti ad xp̄tā ip̄i^o p̄sonā citat^o extitisset. et eidē p̄sonalit̄ nre
p̄dicte lre lecte z p̄ntate extitissent. oēs et singlos reges z p̄ncipes
ac d̄nos tpales. et p̄cipue charissimū ecclie fillū Alfonsoz regem
Aragonuz: omnesq̄ secularē ac tpale exercētes iurisdiccionē q̄cūq̄
noīe sine titulo nuncupēt req̄rim^o in fide xp̄i z dei. Vosq̄ n̄bilo^o
m̄n^o ex pte nra req̄rat^o: q̄m^o vob aut v̄m cuiuslibz i crequēdis p̄-
missis p̄beat auxiliū p̄siliū z fauorē. Vosq̄ et v̄m quelibet ab oī
impedimēto vel ipedimēt^o p̄missa oīa z singl^o q̄stū in eis erit
pregāt z defendāt mādantes vob z v̄m singul^o put ad quelibet p̄-
tinebit: q̄m^o nob in nra generali sessiōe de gestis p̄ vos et respon-
sis fidelit̄ sub public^o instrumētis infra terminos citationū ipaz re-
lationē faciatis z debite p̄ntetis. Datū Costān. iij. kal. decembris
Anno a natiuitate d̄ni M. cccc. xvj. in nra publica sessione.

Qua q̄dē citatiōe sic lecta Reuerend^o p̄i d̄ns Antoni^o Concor-
dien. Alan^o Leoneñ. ep̄i. Sundissaluus d̄ sc̄rā maria decretoz do-
ctor. Patric^o Caribagen. et Nicola^o Wersburgēñ. ep̄i. noīe na-
tionū hui^o sc̄ri synodi. ac Iohes ep̄s Hostien. sc̄tē Ro. ecclie car-
dinalis z vicecancellari^o noīe sacri collegij d̄noz cardinaliū r̄nde-
runt et q̄libet eoz r̄ndit: placet.

Sessio vicesimaquinta.

Anno domini. M. cccc. xvi.

^a Inditiōe. it. die p̄o lune. xliij. mēsis decembris fuit sessio
generalis in maiori ecclia Costān. solennit̄ celebrata p̄
v̄nfone oratorū z pcuratorū magnifici d̄ni comit^{is} de furo. et triuz
statuū d̄noz suoz ip̄i^o et suoz illorū noibz. Fuerūt aut̄ dicti amba-
siatores Reuerēdissim^o d̄ns Petr^o sc̄tē Ro. ecclie cardinalis de fu-
ro. ac reuerend^o p̄res Sauci^o Doren. et Bernard^o Adureñ. ep̄i.